

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย เขต 1

ภาณุพงศ์ ภูมิ *

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย
เขต 1 เพื่อ (1) ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของ
ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย
เขต 1 (2) เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของ
ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย
เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน ผลที่ได้จากการวิจัยได้จาก
กลุ่มตัวอย่าง 110 คน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็น
ต่อความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร
สถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดย
ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มี
ประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของครูที่มีต่อการ
บริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรีสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ

1. ความพึงพอใจ	2. หลักธรรมาภิบาล	3. พฤติกรรมการบริหาร
4. ผู้บริหารสถานศึกษา	5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทนำ

กลุ่มเครือข่ายเพชรศิรีได้จัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เข้ากับสถานะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ในปัจจุบัน ให้เป็นผู้มีความรู้ มีพื้นฐานทักษะด้านการศึกษาค้นคว้าด้วย

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตนเอง “เป็นคนคิดเก่ง มีความสุข” พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความสามารถทางวิชาการ และวิชาชีวิตเป็น

ผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2555 ที่กำหนดให้องค์กรทุกระดับซึ่งหมายถึงสถานศึกษาต้องจัดแผนปฏิบัติราชการประจำปี มีกรอบทิศทางการดำเนินงาน มีแผนเฉพาะกิจขององค์กร จัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา แผนจัดการความรู้ ทั้งนี้รวมถึงการเสริมสร้างวัฒนธรรม ค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน บุคลากรในองค์กรทุกระดับทุกคน ได้รับการเสริมสร้างให้มีวัฒนธรรมและค่านิยมที่ดีในการปฏิบัติราชการ การบริหารจัดการโรงเรียนต้องมีกฎหมาย ระเบียบ กฎ และหน่วยงานองค์กรคอยตรวจสอบกำกับติดตาม และดูแล ตลอดจนประชาชนนักเรียนผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรอื่นๆ คอยตรวจสอบการบริหารงานของโรงเรียนตลอดเวลา และผู้มีส่วนได้เสียต่างมีความคาดหวังว่าผู้บริหารโรงเรียนจะมีการใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับสูงสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล ตั้งสมบุรณ์ (2550, น.131) ที่พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สมุทรสาครใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับมาก และมีความคาดหวังต่อการใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมาก จึงเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารโรงเรียนเป็นผู้นำ เป็นจตุรรมแห่งพลังของบุคคล ในโรงเรียนรวมทั้งเป็นเสมือนหลักชัยในการดำเนินงานโดยเฉพาะต่อบุคลากร และต่อผลงาน นอกจากนี้ ปัจจัยสำคัญอีกประการที่จะช่วยเสริมให้การบริหารประสบผลสำเร็จคือการสร้างความเชื่อมั่น และความพึงพอใจให้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนซึ่งที่ผ่านมาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเพชรศิรี ได้รับรางวัลสถานศึกษาดีเด่นในด้านต่างๆ ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานรับรอง และประเมินมาตรฐานการศึกษา ภายใต้การบริหารให้เกิดความคุ้มค่า ความโปร่งใส โดยยึดระเบียบกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เกิดความ

พึงพอใจ และเชื่อมั่นต่อการบริหารงานของโรงเรียนอันจะก่อให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อที่จะสามารถพัฒนาโรงเรียนได้อย่างรวดเร็ว และให้เป็นโรงเรียนที่ดีของชุมชนได้ต่อไป

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารกลุ่มเครือข่ายเพชรคีรี ในหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เพื่อนำผลวิจัยในครั้งนี้มาเป็นข้อมูล และเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ซึ่งผลวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพการบริหารให้บรรลุเจตนารมณ์ในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับต่อสังคม ชุมชน และพร้อมรับการประเมินจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนได้ ดีเยี่ยมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความและเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย เขต 1 จำนวน 110 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรี 6 ประการ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม
2. หลักความโปร่งใส
3. หลักความรับผิดชอบ
4. หลักความคุ้มค่า

5. หลักการมีส่วนร่วม

6. หลักคุณธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็น (เนื้อหาที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา)

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง ความคิดเห็นมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง ความคิดเห็นมาก
คะแนน	3	หมายถึง ความคิดเห็นปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง ความคิดเห็นน้อย
คะแนน	1	หมายถึง ความคิดเห็นน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ดำเนินการดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่ง ครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน ฉบับ

2.2 นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดลำดับข้อมูลลงรหัส

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์การทำงาน ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

2.4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวมแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

2.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยค่า t-test

2.6 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยค่า One Way Analysis of Variance ถ้าพบค่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายชื่อการใช้การทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ้ (Scheffe's Post hot Comparison) การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3. กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 110 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมากที่สุด รองลงมาคือ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน 5-10 ปี

2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ดังนี้

4.1 ด้านหลักการมีส่วนร่วมครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรี มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5-10 ปี มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรี มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี

4.2 ด้านหลักคุณธรรมครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรี มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

4.3 ด้านหลักคุณธรรมครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรี มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรี พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปราย ดังนี้

1. การแสดงความคิดเห็นความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นในด้านหลักความคุ้มค่ามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และอันดับสุดท้าย คือด้านหลักความรับผิดชอบ เนื่องจากทั้งนี้เพราะผู้บริหารนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้โดยการ

บริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพประสบความสำเร็จได้นั้นไม่มีทฤษฎีและหลักการใดที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ สมเกียรติ พ่วงรอด (2557) ที่กล่าวว่า “ผู้บริหารที่เป็นมืออาชีพใช้หลักธรรมาภิบาลใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญในการนำเทคนิควิธีทฤษฎีและหลักการต่างๆ ที่หลากหลายมาบูรณาการเพื่อปรับใช้กับการบริหารจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์ สถานที่ ระยะเวลา และปัจจัยแวดล้อม จึงจะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ สุรินทร์ (2552) รินทร์ดี พิทักษ์ (2553) จันทรศิริ ช่างทิพย์ (2553) ซึ่งพบว่าความพึงพอใจของครูโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สามารถอภิปรายผลแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านที่ 1. หลักนิติธรรม พบว่าความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงาน

โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ มิใช่ตามอำเภอใจ โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมและความยุติธรรมรวมทั้งมีความรัดกุมและรวดเร็วมีคำสั่งให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักสูตรสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบข้อเท็จจริง กรณีถูกกล่าวหาหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำผิดวินัย มีการกำหนดบทลงโทษทางวินัยอย่างชัดเจน มีการดำเนินการนิเทศงานวิชาการ การเรียน การสอนในรูปแบบที่กำหนดอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการพิจารณาความดีความชอบของครูและบุคลากรของโรงเรียนด้วยความยุติธรรมใช้ศิลปะในการโน้มน้าวใจให้บุคลากรปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับ ซึ่งสอดคล้องกับ ภาวิดา ธาราศิริสุทธิ (2555 หน้า105) ที่กล่าวว่า “หลักนิติธรรม คือการเคารพและปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบ แบบแผนและกฎหมายต่าง ๆ โดยไม่ละเมิดอย่างตั้งใจ หรือจงใจหลีกเลี่ยง หรือไม่ตั้งใจเพราะไม่รู้ โดยมีการยินยอมพร้อมใจและถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม” และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ กนกการ (2552) จารุวรรณ สุรินทร์ (2552) จันทรศิริ ช่างทิพย์ (2553) รินทร์ดี พิทักษ์ (2553) อุดลย์ ศรีทิพย์ (2554) แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ชุมเชิงกาญจน์ (2554) รัชนิศิลาวรรณ (2554) ซึ่งมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 2. ด้านหลักความโปร่งใส ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้

หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้วัดและประเมินผลการเรียนด้วยความโปร่งใสจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบภายในมอบหมายให้มีผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินบัญชีและการพัสดุด้วยความโปร่งใสซึ่งสอดคล้องกับภาวิดา ธาราศิริสุทธิ (2555 หน้า105) ที่กล่าวว่า “หลักคุณธรรมหมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้บุคลากรมีความ

เชื้อสัจจะจริงใจยันอดทนมีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ”และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ กนกการ (2552) จารุวรรณ สุรินทร์ (2552) จันทร์ศิริ ข่วงทิพย์ (2553) รินทร์ดี พิทักษ์ (2553) กาญจนา ชุมเชิงกาญจน์ (2554) รัชณี ศีลาวรรณ (2554) อดุลย์ ศรีทิพย์ (2554)

ด้านที่ 3. หลักที่ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำงานด้วยความรับผิดชอบ โดยเฉพาะการเรียนการสอนจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ ภายใน เพื่อตรวจสอบถ่วงดุลและการส่งเสริมความรับผิดชอบการปฏิบัติงานการเงินในสถานศึกษามอบงานให้ทำตามความรู้ความสามารถ ความถนัด และประสบการณ์ในการทำงานดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้ ผู้เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนรับผิดชอบร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2555 หน้า105) ที่กล่าวว่า“หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจ ปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างรวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากกระทำของตนเอง”และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ กนกการ (2552) จารุวรรณ สุรินทร์ (2552) จันทร์ศิริ ข่วงทิพย์ (2553) รินทร์ดี พิทักษ์ (2553) กาญจนา ชุมเชิงกาญจน์ (2554) รัชณี ศีลาวรรณ (2554) อดุลย์ ศรีทิพย์ (2554)

ด้านที่ 4. ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำการสอนโดยใช้สื่อประกอบการสอนเพื่อจะ ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น จัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ มีการกระจายงานในความรับผิดชอบให้กับบุคลากรได้ช่วยกันรับผิดชอบ และมอบงานให้บุคลากรได้ช่วยกันประหยัดพลังงาน อีกทั้งช่วยกันรับผิดชอบดูแลอาคารสถานที่ และช่วยกันรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินราชการซึ่งสอดคล้องกับภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2555 หน้า105) ที่กล่าวว่า“หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้บุคลากรมีความประหยัด ใช่วัตถุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าและรักษา ทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน” และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ กนกการ (2552) จารุวรรณ สุรินทร์ (2552) จันทร์ศิริ ข่วงทิพย์ (2553) รินทร์ดี พิทักษ์ (2553) กาญจนา ชุมเชิงกาญจน์ (2554) รัชณี ศีลาวรรณ (2554) อดุลย์ ศรีทิพย์ (2554)

ด้านที่ 5. ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรี โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารศึกษาศาภาพปัญหาความต้องการ ทั้งจากสภาพภายในและภายนอก มีการวางแผน การดำเนินการตามแผน และการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประสานความร่วมมือกับชุมชนในการใช้แหล่งเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับภาวิดา ธาราศรีสุทธี (2555 หน้า105)ที่กล่าวว่า“หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้โอกาสให้บุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการ บริหารจัดการเกี่ยวกับ การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหรือ คณะทำงาน โดยให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรีกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ” และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ กนกการ (2552) จารูวรรณ สุรินทร์ (2552) จันทศิริ ช่วงทิพย์ (2553) รินทร์รดี พิทักษ์ (2553) กาญจนา ชุมเชิงกาญจน์ (2554) รัชณี ศิลาวรรณ (2554) อดุลย์ ศรีทิพย์ (2554)

ด้านที่ 6. ด้านคุณธรรม พบว่าความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรี โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในความถูกต้องความดีงาม และการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รมรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือสมาชิกของสังคมถือปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทน ขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย ซึ่งสอดคล้องกับภาวิดา ธาราศรีสุทธี (2555 หน้า105)ที่กล่าวว่า“หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริม ให้อนุคลากรพัฒนาตนเอง ไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรมีความ ซื่อสัตย์จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริต เป็นนิสัย ประจำชาติ” และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ กนกการ (2552) จารูวรรณ สุรินทร์ (2552) จันทศิริ ช่วงทิพย์ (2553) รินทร์รดี พิทักษ์ (2553) กาญจนา ชุมเชิงกาญจน์ (2554) รัชณี ศิลาวรรณ (2554) อดุลย์ ศรีทิพย์ (2554)

2. จากผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรี ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรคีรี จำแนกตามเพศ พบว่าโดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ สงวน สิทธิเลิศอรุณ ที่กล่าวว่า“ผู้บริหารย่อมมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและให้คนทำงานมีความพึงพอใจ การที่จะทำให้อุมีความพึงพอใจย่อมอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง เพราะความพึงพอใจเกิดจากความรู้สึกว่าตนเอง

มันคงเกิดจากความรัก เกิดจากการยกย่องนับถือและได้รับการสนองความต้องการ” และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ กนกการ (2552) จารุวรรณ สุรินทร์ (2552) จันทศิริ ขว่งทิพย์ (2553) กาญจนา ชุมเชิงกาญจน์ (2554) รัชณี ศีลววรรณ (2554) อุดลย์ ศรีทิพย์ (2554) แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของรินทร์ดี พิทักษ์ (2553) ซึ่งมีพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

3. จากผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักคุณธรรมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีการนำหลักธรรมาภิบาล อันได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักความผิชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานทั้ง 4 งาน คือ งานวิชาการ งานแผนงานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ซึ่งการปฏิบัติตนด้วยหลักธรรมาภิบาล ทำให้เกิดความเสมอภาคซึ่งส่งผลให้ความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ กนกการ (2552) จารุวรรณ สุรินทร์ (2552) จันทศิริ ขว่งทิพย์ (2553) รินทร์ดี พิทักษ์ (2553) กาญจนา ชุมเชิงกาญจน์ (2554) รัชณี ศีลววรรณ (2554) อุดลย์ ศรีทิพย์ (2554)

ข้อเสนอแนะ

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี ในด้านหลักนิติธรรมข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดหารายได้จากบริการของสถานศึกษาให้ได้มากที่สุด แม้บางครั้งอาจจะแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจหลักของสถานศึกษาอยู่บ้างดังนั้น ผู้บริหารควรมีการวางแผนในเรื่องการจัดหารายได้ให้กับสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี ในด้านหลักความโปร่งใส ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารจัดทำแผนเสนอของบประมาณตามความต้องการของผู้บริหารและคณะครู ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการประชุม เพื่อรับฟังความคิดเห็นของครูในการจัดทำแผนของบประมาณ

1.3 จากผลการวิจัยพบว่าระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี ในด้านหลักความรับผิดชอบข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

คือ จัดนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยให้ครูทุกคนมีสมุดนิเทศประจำตัวหรือสมุดเยี่ยมชั้นเรียน ดังนั้นผู้บริหารควรตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความสำคัญในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ใส่ใจปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน กระตือรือร้นในเรื่องการนิเทศภายใน

1.4 จากผลการวิจัยพบว่าระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี ในด้านหลักความคุ้มค่าซื้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดสรรงบประมาณตามแผนงานและโครงการที่กำหนดโดยไม่มีการปรับเปลี่ยน ดังนั้น ผู้บริหารควรบริหารกิจการของสถานศึกษาโดยคำนึงการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ และเหมาะสมตามแผนงานและโครงการต่างๆ

1.5 จากผลการวิจัยพบว่าระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี ในด้านหลักการมีส่วนร่วมซื้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารควรให้โอกาสนักเรียนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดโรงเรียน โดยมีครูบรรณารักษ์ช่วยแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ

1.6 จากผลการวิจัยพบว่าระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเพชรบุรี ในด้านหลักคุณธรรมซื้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มอบหมายให้ผู้ได้บังคับบัญชาที่รู้ใจปฏิบัติหน้าที่ที่มีความสำคัญ เพื่อสะดวกในการติดตาม ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการมอบหมายงานต่อผู้ได้บังคับบัญชา โดยการกระจายอำนาจโดยให้ทุกคนที่ส่วนร่วมและยึดมั่นในความถูกต้องดี

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์ศิริ ช่วงทิพย์. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารและปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอภูพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, 2553.
- จารุวรรณ สุรินทร์. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์บรรณคดี อูวรรณ โณ. การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. **คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐ** ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพฯ : บริษัทพรีเมียร์โพร จำกัด, 2552.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, ศจ.ดร. **การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย**. เอกสารวิจัยส่วนบุคคลสมชาย ในฐานะนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 41 ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2541-2542, กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. 2542.

ประเสริฐ กนกการ. **การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนวัดโตนดเตี้ย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2552.
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2552.

ภาวिका ธาราศรีสุทธิ และกัลยมน อินทุสุต (2557). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด

รัชณี ศิลาวรรณ. **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 2554.

รินทร์รัต พิทักษ์. **พฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2553.

อดุลย์ ศรีทิพย์. **ทรงสนะของข้าราชการครูเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอวังทรายพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 2554.

อินทรา เฟ็งแก้ว. (2538). **การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของนักวิชาการสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.